

Ein merkisverd bók

Bókaummæli

Hans Jacob Debes ummæli bók Mikjals Helmsdals: „...verjir fyrri Havnarvág, Tórshavnar Havn í søguni.“

Í Føroyum hevur verið stríð um mangt, og eyðkent fyrri stríð í Føroyum hevur verið, at tey hava verið so drúgv. Neyðugt er ikki at nevna dømi, tí føroyingar flestir munnu kenna tey, og heldur eingin orsök man vera at birta upp undir meira av tí slagnum.

Men eitt var stríðið um havnina í Tórshavn. Um havnarbyggingina, sum eisini gjørdist eitt „mál“, hevur fyrrverandi landsverkfrøðingurin Mikjal Helmsdal skrivað eina stóra bók, sum er 344 blaðsíður. Hon eitur „...verjir fyrri Havnarvág, Tórshavnar Havn í søguni.“ Eingin man sum hann vera førur fyrri at skriva eitt tilfikt verk. Og uppi í einum máli sum hevur mugu hanga so nógvir aðrir spurningar – um politikk, tekniskar og figg-

arligar møguleikar og um tey menniskju, sum vóru við í øllum hesum.

Føroyar áttu eftir alda-skiftið ein stóran flota av fiskiskipum, í 1906 128. Men skipahavn var eingin. Onkur útgerðarmaður hevði gjørt sær eina litla bryggju ella træbrúgv. Vegur millum bygda var eingin. Sum heild var eitt næstan óveruligt ósamsvar millum ein vinnuligan veruleika og tað, sum neyðugt skuldi verið av samskiftismøguleikum. Telegrafur og telefon vóru sjálvsagt framstig, men hjalptu lítið um praktiskan flutning av vörum og menniskjum. Tá ið Mortensens menn á Tvøroyri í 1894 settu hin nýbygda „Smiril“ í sigling, kundi hetta far helst ongastaðni leggja at. Spurningurin um ein tðarhóskandi infrastruktur mátti fáa alsamt størri politiskan týðning.

Men lítið og einki var at taka av til soverðnar útbyggingar. Løgtingið hevði um 1906 bara einar 10.000 krónur at ráða yvir til alt tað, sum tingið kundi játta, og sum ríkismyndugleikar skuldu góðkenna, tí Løgtingið var bara ráðgevandi.

Bygdakommunurnar, sum komnar vóru í 1872, áttu einki til fløgur, flestu kommunuskyldur vóru gjørdar við pliktarbeði. Tórshavn hevði fingið sína kommunuskipan í 1866. Í kommunustýrinum høvdu sitú nógvir dugnaligir menn

Mikkjal Helmsdal

...verjir fyrri Havnarvág

Tórshavnar Havn í søguni

